

Uppföljning av folkhälsoavtal år 2010

Frågorna i uppföljning 2011 utgår ifrån det gemensamt tecknade folkhälsoavtalet mellan kommunen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Om det finns ytterligare dokumentationer som genomförts inom ramen för det lokala folkhälsoarbetet t.ex. projekt, utvärderingar, verksamhetsberättelse – så är vi tacksamma om ni skickar med detta tillsammans med uppföljningen.

Maila in en omgång av uppföljningen och skicka in en omgång till hälso- och sjukvårdsnämndernas kansli påskrivet av ordföranden i Folkhälsorådet.

Om ni har frågor eller funderingar kontakta hälso- och sjukvårdsnämndernas kansli.

<p>Ert material är en viktig del inför hälso- och sjukvårdsnämndens beställarbokslut och insändes senast den 25 januari år 2011.</p>

UPPFÖLJNING 2010

Uppföljningen har sitt ursprung från vårt gemensamma folkhälsoavtal. Besvara frågorna kortfattat och undvik att hänvisa till annat medsänt material.

OBS! Kopiera materialet och skriv därefter in resultatet i uppföljningen. Använd samma typsnitt (Arial 12), normal. Var vänlig att *kursivera* allt som ni skriver. Detta underlättar då för oss vid genomgången.

1. Vilken roll har folkhälsorådet och hur ser den lokala processen ut avseende:

Dessa områden kan komma att förändras under avtalsperioden beroende på utveckling.

a) FYSS/FaR

Under året har en förändring skett så att det inte finns någon samordnare dit alla med recept kommer till. Alla sjukgymnaster tar emot FaR-patienter och därför finns ingen samlad bild av hur många. Det är varje enhet som skriver ut recept som vet hur många och det är många enheter som vårdcentraler (offentliga som privat), kuratorer i primärvården, vuxenpsykiatri och kanske ännu fler. Dessutom kommer kanske inte alla som får recept till primärvårdens sjukgymnastik utan de kanske får stöd på annat håll eller klarar det själva. Uppföljning av hur det går har receptförskrivaren.

b) Familjecentral

Familjecentralen är nu etablerad och fungerar bra. Flera verksamheter har utvecklats under året som babycafé, spädbarnsmassage, ICDP (Vägledande samspel) i föräldragrupp. Det finns också stöd till föräldrar med särskilda behov. Under året har två ur personalen utbildats i att leda grupper med barn till missbrukande föräldrar. Man planerar att starta en grupp för unga föräldrar. Styrgruppen, som leds av folkhälsosamordnaren, har under hösten fungerat bra med närvaro från alla verksamhetsansvariga. FHR har tilldelat medel för personalgruppens planeringsdagar. Under hösten har ett hot uppstått genom att Barn och Utbildning vill komma åt lokalerna för sin förskoleverksamhet och har föreslagit en flytt av FC. Under våren 2011 använder Förskolan Öppna förskolans lokaler två dagar i veckan vilket innebär att man fått flytta babycaféet till andra lokaler inom FC. Det finns möjliga lokaler i anslutning till de två vårdcentralerna i Tanumshede, men de båda primärvårderna kan inte tänka sig att flytta FC till lokaler i anslutning till respektive VC av anledning att FC skall ligga på en neutral plats i konkurrenshänseende. I nuläget är det oklart om det blir någon flytt av FC, vilket vore olyckligt.

c) Föräldrastöd

ICDP (Vägledande samspel) har startats på Familjecentralen under hösten. Denna verksamhet kommer att fortsätta parallellt med MVC:s och BVC:s grupper. ÖPP med inriktning på alkohol har också startats under året där ungdomsvägledaren deltagit i några föräldramöten i högstadiet. En utökning av föräldrastödet är på gång. BoU har det som ett av sina folkhälsomål och en arbetsgrupp kommer att ta fram ett förslag till föräldrastöd i olika ålderstadiet. Se ytterligare föräldrastöd under Familjecentral.

d) Vårldrdsbokslut - Har något våårldrdsbokslut genomförts under året?
Ja X Nej (Bifoga våårldrdsbokslut om det inte skickats tidigare.)

Hur har processen kring analysen av våårldrdsbokslutet sett ut, beskriv övergripande?

En arbetsgrupp med representanter från förvaltningarna och två politiker från FHR bestämmer vad som ska ingå och tar fram uppgifterna. Denna process är viktig då den förankrar VFB. Materialet i form av statistik och text, från varje representant, bearbetas av en ekonom som behandlar det och framställer det i tilltalande form med lämpliga diagram. Det färdiga VFB läggs ut på hemsidan och finns i kommunens rsredovisning. Årets VFB kommer att utgå från VG:s folkhälsopolicy. Arbetet med att ta fram VFB påbörjas i slutet av året och det färdiga presenteras i slutet av februari 2011.

2. Implementering i ordinarie verksamhet

VAD (tidigare projekt m.m.) och VAR (t.ex. samtliga högstadieskolor) har implementerats i ordinarie verksamhet r 2010?

Ungdomsarbetet, där FHR tidigare finansierade en tnst som ungdomssekreterare, fortsätter att utvecklas. En arbetsgrupp har tagit fram ett förslag till "ungdomsteam" där flera verksamheter inom BoU och IFO ingår. Det kommer också att finnas kopplingar till UM och polisen.

HSN:s extramedel som använts till en kostinspiratr, som kommer att fortsätta under våren med FHR:s ordinarie medel, har resulterat i en kostpolicy i kommunen och verksamhet som etablerats inom framförallt förskolan.

Hela modellen med den nya folkhälsoplanen där nämnderna beslutar om egna folkhälsomål syftar till att implementera folkhälsoarbetet i den ordinarie verksamheten. Det är dock en utmaning för FHR att koppla ihop dessa mål med behov och idéer inom olika verksamheter vilket man får se som en process som just påbörjats.

3. Samarbetsomrden med andra kommuner

På vilka områden har gemensamma aktiviteter och insatser genomförts?

Regionalt utvecklingsarbete för folkhälsa, RUFF, tillsammans med kommuner från vriga Västra Götalandregionen, Folkhälsoinstitutet och Folkhälsokommittén. Folkhlsosamordnaren ingår i Metodgruppen som arbetat fram ett arbetssätt att ta fram en metodbank inom folkhälsoarbete. FHI har tagit över ansvaret och ytterligare ett landsting, Sörmland, ingår i att få fram en nationell metodbank. VG:s metodgrupp r en referensgrupp i detta arbete.

Övrigt med kommuner i VG:

Störa langningen som länsstyrelsen håller i.

Ihop med Strömstad:

Politikerutbildning som Svensk Förening fr Folkhälsa hll i

Alkoholfrelsning med Gudrun Schyman

Utbildning i AUDIT fr vårdpersonal

Kampanj mot alkoholdebut för ungdomar i Radio Prime

Med övriga Nordbohuslänska kommuner:

Lärandecirkel om alkohol som Per Blanck håller i

Utbildningsdag i hälsoekonomi med Ingvar Nilsson

Regelbundna träffar med ordförande i FHR och folkhälsosamordnarna

Med Fyrbodalskommunerna:

Föräldrastödsprojektet

FY Embassy, ett projekt som vänder sig till ungdomar med inriktning på mångfald

Folkhälsa i Fyrbodal, nätverk för folkhälsosamordnare

Nätverk för olika verksamhetsområden i Hälsokällans regi

4. Folkhälsoarbetets prioriteringar och gemensamma mål

a) Gör en inledande beskrivning av utgångspunkterna för arbetet t.ex. planer, prioriteringar, specifika händelser m.m.

Den folkhälsoplan som togs fram 2010 beslutades av KS och utgår från regionens folkhälsopolicy. I planen formuleras förutsättningar för att möta utmaningarna. Inför 2011 års folkhälsoplan har nämnderna tagit fram egna folkhälsomål och dessutom har FHR egna mål som handlar om att utveckla verksamhet inom nämndernas ansvarsområden eller sådant som ligger utanför dessa. Redovisningen nedan utgår från folkhälsopolicyn och förutsättningarna. Det betyder att vi prioriterat några utmaningar och förutsättningar och inte arbetat med alla. I nästa års redovisning kommer det dessutom att finnas mål med men dessa blir många och kanske alltför omfattande för att kunna redovisa på detta sätt.

Prioriterade områden har varit familjecentral, samverkan med äldreföreningar för att nå ensamma och rörelsehindrade äldre samt barn och ungdomars inställning till mat genom kostinspiratörens arbete.

En viktig negativ händelse var Extrafilm nedläggning men det glädjande är att trots detta och tidigare IAC:s nedläggning har inte arbetslösheten stigit nämnvärt.

**b) Beskriv folkhälsorådets gemensamma prioriteringar och mål.
Kopiera och använd en mall per mål.**

Mål:

JÄMLIKA OCH JÄMSTÄLLDA LIVSVILLKOR

Delmål:

Hur skapar vi förutsättningar för att möta utmaningen?

Genom att

- Öka delaktigheten och förståelsen för olika kulturer t.ex. genom att skapa mötesplatser

- Verka för mäns och kvinnors lika villkor i utbildning, arbetsliv och politik
- Uppmärksamma problemet med och stödja människor som är utsatta för våld i nära relationer

Strategi / metod: (Beskriv aktiviteter/processer för att nå mål och delmål samt ev. tidplan)

Kamratstödare i skolan och deras mentorer har fått utbildning och stöd. Genom BRÅ har vi verkat för att utöka de geografiska områden i våra samhällen där man inte får dricka alkohol. Detta har skett i en process där förvaltningarna och andra intressenter t.ex. polisen har lämnat sina synpunkter som resulterat i ett beslut i fullmäktige som sedan tillställts länsstyrelsen. Inför valet har FHR samarbetat med högstadieskolorna och gymnasiet för att motverka främlingsfientlighet och rasism. Det har skett genom föreläsning av Expo, debatt och diskussioner i klasserna. En föreläsning på kvällen för allmänheten genomfördes också.

Mått / Uppföljning:

Kamratstödjarverksamheten har fått ett uppsving men det är ingen nöjaktig situation på den del skolor vilket innebär att man måste fortsätta med detta fokus. Resultatet av arbetet med lokala ordningsstadgan är att två samhällen fått utökade områden, dock inte lika stora som vi begärde. De övriga två samhällena som var aktuella fick sina områden strukna helt. Det är ett problem att lokala aktörer ser problemen på ett allvarigare sätt än länsstyrelsen som är mer restriktiv till inskränkningar och det är ju de som bestämmer. Resultatet av valet visar att satsningen mot främlingsfientlighet inte lyckades då vi fått in ett parti med dessa värderingar i fullmäktige. Skolvalen visade än högre valresultat för detta parti. Föreläsaren hade svårt att nå fram till ungdomarna och lättare att förmedla budskapet till allmänheten. Föreläsningarna för ungdomarna var under skoltid och därför obligatoriska och välbesökta vilket inte gällde kvällsföreläsningen där ett fåtal deltog.

Aktörer:

Skolorna, förvaltningarna, polisen, Hälsokällan, Expo.

Mål:

TRYGGA OCH GODA UPPVÄXTVILLKOR

Delmål:

Hur skapar vi förutsättningar för att möta utmaningen?

Genom att

- *Beakta barnperspektivet i samhällsplaneringen utifrån*

barnkonventionen

- *Ge stöd till insatser för att stärka föräldrarollen*
- *Motverka tobak, alkohol- och droganvändning hos unga*
- *Verka för barns och ungas delaktighet och inflytande*

Strategi / metod: (Beskriv aktiviteter/processer för att nå mål och delmål samt ev. tidplan)

Familjecentral och Föräldrastöd beskrivs under särskilda punkter.

Arbetsgruppen Folkhälsa i samhällsplaneringen har yttrat sig över några detaljplaner och där uppmärksammat barns behov.

Det förekommer ett kontinuerligt arbete i skolan för att motverka ANT-användningen hos ungdomar. På den lärandecirkel som folkhälsosamordnarna och drogförebyggarna deltagit i under hösten har vi lärt oss vad som är framgångsrikt arbete för att motverka tobak, alkohol och droganvändning. Det betyder att det arbete som sker genom skolan behöver förnyas och förvaltningschefen på barn och utbildning har gett ett uppdrag för detta.

Vi har genomfört en satsning mot spelberoende som inneburit föreläsningar på högstadiet och i gymnasiet samt till föräldrar.

En satsning mot dopning som initierades av vårt gym som innehöll en föreläsning och provtagning på gymmet där huvudsyftet var att sprida information om att kontroller förekommer.

Störa langningskampanjen.

Skolavslutning med program och Lisebergsresa på Valborg för att konkurrera med alkoholdrickandet bland ungdomar.

Ungdomscafé på Nautic som är en biograf med café och olika spel som digital bowling. Ett samarbete mellan kommunens fritidsverksamhet och Nautic.

SMART i Tanum som syftar till att få ungdomar att inte använda tobak har fått en nystart med 130 anslutna på de båda högstadieskolorna.

Mått / Uppföljning:

Folkhälsa i samhällsplaneringen har fått mer uppmärksamhet genom vår arbetsgrupp och folkhälsoaspekter tränger sakta in i denna sfär och vår uppfattning är att våra synpunkter har betydelse.

Alkoholkonsumtionen är stor bland våra ungdomar och det arbete som görs har ingen större effekt även om vi inte vet hur stor konsumtionen skulle vara om vi inte gjorde dessa satsningar. Satsningar som gjorts vid särskilda tillfällen när många debuterar och det dricks mycket har varit lyckade och lockat många deltagare. Det behövs ett nytt grepp inom skolan för att motverka konsumtionen.

Insatserna mot spelberoende är svåra att mäta men föreläsningarna var uppskattade av eleverna och erfarenheterna från efterpratet visade att en del tagit till sig budskapet. Föräldraföreläsningen var dåligt besökt men några av dem som var där hade stora bekymmer med sina barn som spelade mycket så det var stort engagemang.

Dopingkontrollerna gav inga positiva resultat vilket heller inte var väntat. Effekten var att det spred sig att det förekommit dopingkontroller vilket var den förebyggande tanken. Föreläsningen var glest besökt.

Utvärdering av Störa langningskampanjen visade att 79 % av föräldrarna var positiva till att samhället genomför informationskampanjer, 84 % hade lagt märke till kampanjen och 73 % hade diskuterat innehållet med någon, i första hand med sina egna tonårsbarn.

Aktörer:

Kommunala förvaltningar, skolan, ungdomsvägledaren, fritidsverksamheten, Athletic idrottsförening, Västsvenska Idrottsförbundet, Spelberoendes förening i Göteborg, Länsstyrelsen, polisen, Havstenssunds Innebandyförning.

Mål:**ÅLDRANDE MED LIVSKVALITET****Delmål:**

Hur skapar vi förutsättningen för att möta utmaningen?

Genom att

- *Uppmärksamma och stödja gruppen ensamma äldre*
- *Ta i anspråk äldres livserfarenhet och kompetens*
- *Verka för att äldre ges möjlighet till motion*
- *Arbeta för säkerhet och trygghet för att ge äldre möjlighet till ett självständigt liv*
- *Respektera parrelationens sociala betydelse*

Strategi / metod: (Beskriv aktiviteter/processer för att nå mål och delmål samt ev. tidplan)

Folkhälsorådet har en äldregrupp med tre politiker och folkhälsosamordnaren och denna träffar två gånger per år alla föreningar som har äldre som en stor del av sina medlemmar (pensionärsföreningar, gårdsråd på äldreboendena, handikappföreningar) för att diskutera gemensamma frågor. Då förankrar FHR sina satsningar och föreningarna kan komma med idéer och påverka inriktningen. Vid träffarna bjuds företrädare för olika verksamheter in som företrädare för anhörigstödet, Lars Skoglund från Korpen, ungdomsvägledaren om ungdomars alkoholvanor. Meningen är att föreningarna kan bjuda in dessa till sina föreningsmöten för att nå många. Vid träffarna klargörs också vad föreningarna kan söka medel för utifrån prioriteringar som FHR gjort. Områden som är prioriterade är motion och sociala aktiviteter som främst vänder sig till ensamma och rörelsehindrade. Föreningarna ordnar många olika aktiviteter som mattcurling, stavgång, utbildning första hjälpen, julbord för ensamma äldre, teaterverksamhet, körverksamhet, resor för ensamma mm. På Fjällbacka Service planeras ett utegym. FHR stödjer verksamhet i de flesta föreningar.

Pensionärsföreningarna ordnar gemensamt varje år två trivselträffar med 100-150 deltagare på olika platser i kommunen. Innehållet handlar om ett föredrag, underhållning, dans och fika. FHR har varje kvartal genom en gemensam annons i Björklövet gett föreningarna möjlighet att annonsera sina aktiviteter.

Mått / Uppföljning:

VFB redovisar att hälften av kommunens pensionärer är med i en pensionärsförening. Många av dessa genomför aktiviteter som är prioriterade utifrån FHR. Föreningarna lämnar skriftliga rapporter på den verksamhet de genomfört med medel från FHR.

Aktörer:

Pensionärsföreningar, handikappföreningar, gårdsråd, Korpen, ungdomsvägledaren

Mål:***GODA LEVNADSVANOR*****Delmål:**

Hur skapar vi förutsättningar för att möta utmaningen?

Genom att

- *Uppmärksamma och stödja arbete med kost och motion i skolan och förskolan*
- *Samarbeta med föreningar för att få befolkningen att förbättra sina motionsvanor*
- *Stödja aktiviteter som främjar goda levnadsvanor och möten mellan människor*

Strategi / metod: (Beskriv aktiviteter/processer för att nå mål och delmål samt ev. tidplan)

En kostinspiratör har anställts på projekt och hennes uppdrag har varit att öka intresset kring mat, förändra attityder kring mat och sprida kunskap om sunda matvanor till förskolebarn, elever, personal och föräldrar.

En kostpolicy är framtagen och beslutad av Barn och Utbildningsnämnden och meningen är att också Omsorgsnämnden skall ta den.

Korpen driver "Tanum en kommun i rörelse" som vänder sig till eleverna i skolan och till personal i kommunen och syftet är att öka motionerandet. De har också en kampanj för att stimulera kommuninvånarna att motionera genom att lämna in kort månadsvis där de kan vinna presentkort hos näringsidkare i kommunen.

Det finns promenadgrupper i Tanumshede och Grebbestad som också har deltagare som är i rehabilitering. De hämtar också boende på särskilda boenden som sitter i rullstol och tar med dessa på promenaderna. De sociala biten med fika efteråt är ett viktigt inslag.

Hamburgsundskolan har i åk. 8 haft ett projekt i sju veckor "Vad är hälsa för dig" och upprinnelsen var att de på utvecklingssamtalen fick reda på att många elever har ett sockerberoende. De har arbetat med kost och motion i ämnena hemkunskap, idrott och NO.

En grupp föräldrar på Grebbestadskolan har startat "gående skolbuss".

Mått / Uppföljning:

Kostinspiratörens arbete har bl.a. lett till att fler eleverna äter lunch i matsalen och att grönsaksintaget ökat, på förskolorna har regler tonats ner och lusten och intresset kring måltiden har ökat, mellanmålen är nyttigare, ett frukostprojekt har lett till att ett 30-tal elever äter frukost på skolan, lärarna har fått nya pedagogiska verktyg att arbeta med maten i undervisningen.

I Välfärdsbokslutet följer vi övervikt hos 10-åringar och som ligger på ca ¼.

Six arbetsgrupper deltog i "Utmaningen" för personal i kommunen.

Ca 80 000 starter var resultatet av inlämnade kort och listor i motionskampanjen för kommuninvånarna.

Aktörer:

Barn o Utbildningsförvaltningen, förskolor, skolor, kökspersonal, Korpen, hälsoinspiratörer, näringsidkare, Tanums IF, Tanumshede Samhällsförening, särskilda boenden.

5. Ekonomisk redovisning (budget, utfall)

Denna redovisning avser uppföljning av utfall i förhållande till budgetunderlag.

Mall 2.

	Budget			Utfall		
	HSN	Kommun	Övrigt	HSN	Kommun	Övrigt
Folkhälsosamordnare - lön (inkl. lönebikostnader)	210.000	210.000		200.000	200.000	
- omkostnader (admin., kostnader, resor, kurser etc.)	20.000	100.000		8.000	100.000	Primärv. Apotek, Tandv.

Folkhälsoinsatser enligt folkhälsoplanen:						
Alkohol, narkotika, tobak, dopning (ANTD)	100.000	450.000		103.000	450.000	
Demokrati-värdegrund	45.000	40.000		123.000	40.000	
Föräldrastöd	100.000	75.000		12.000	10.000	
Maten-Rörelse	90.000	100.000		164.000	100.000	
Familjecentral	40.000	400.000		21.000	400.000	
Hälsokällan		20.000			20.000	
Vuxen-Arbeta	55.000	25.000		37.000	25.000	
Äldres hälsa	80.000	50.000		66.000	50.000	
Övrig verksamhet	10.000			18.000		
SUMMA	750.000	1.470.000		752.000	1.395.000	

Kommentera utfallet i budget för 2010 (ev. omprioriteringar):

Det största överskottet är Föräldrastöd där verksamheten inte blivit lika omfattande som planerat. Den planerade satsningen på föräldrastöd 2011 tror vi kommer att öka denna verksamhet. Familjecentral, Vuxen-Arbeta och Äldres hälsa har också något överskott.

Dessa medel har använts till Demokrati-värdegrund där kurser startats under december och kommer att slutföras våren 2011. Intresset från skolorna har varit större än vi planerat och därför har deltagarna i dessa kurser och resor blivit fler. Maten-Rörelse är det andra området med underskott och det handlar om att vi förlängt kostinspiratörens tjänst på halvtid under ett halvår.

Hur mycket kommer betalas tillbaka till Hälso- och sjukvårdsnämnden?

Budgeten har gått jämnt upp.

6. Avslutande kommentarer om verksamhetsåret:

Folkhälsorådet i Tanum tar i Folkhälsoplan 2010 avstamp i Västra Götalands folkhälsopolitiska policy. Med folkhälsoplanen som grund har kommunens nämnder tagit fram egna mål och handlingsplaner, som från och med budgetåret 2011 kommer att tydliggöras i handlingsplan och budget, samt redovisas i respektive nämnds bokslut. Samtliga nämnder har också, på sina möten, en punkt på dagordningen som handlar om senaste nytt från Folkhälsorådet. Det innebär att nämndens representant i Folkhälsorådet rapporterar vad som förevarit och det ges tid till att ställa frågor och diskutera. Detta har grundat bra för att gå vidare och

formulera mål i respektive nämnd och vi märker ett ökande intresse från allt fler att bidra med hälsofrämjande aktiviteter.

Nu har en ny mandatperiod startat och Folkhälsorådet i Tanum kommer förmodligen att få ett antal nya ledamöter, särskilt när det gäller de politiskt valda. De kommunala tjänstemän som ingår i folkhälsorådet och representanterna från Primärvården, Tandvården och Apoteket kommer dock sannolikt att vara desamma och svara för en bra kontinuitet.

Vi ser fram emot dialogen med Hälso- och sjukvårdsnämnden när det gäller att ta fram ett nytt, inspirerande avtal för 2012 och framåt. Det nuvarande avtalet har varit mycket betydelsefullt i det hälsofrämjande arbetet i kommunen.

Folkhälsorådet i Tanums kommun

**Ordf. i Folkhälsorådet
underskrift**